

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2024-09-

Nr. (1.1.3E-141) 10-

DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ

Teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. vasario 10 d. nutarimo Nr. 152 „Dėl Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nuostatų projektas) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. sausio 8 d. nutarimo Nr. 3 „Dėl Turtinės ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Aprašo projektas) (toliau kartu – projektai).

I. Sprendžiama problema. Projektai parengti įgyvendinant 2024 m. birželio 25 d. priimtą Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 13 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIV-2797 (toliau – įstatymas). Įstatymas buvo priimtas:

- įgyvendinant Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2024-01-24 nutarimą Nr. KT10-N1/2024 byloje Nr. 9/2023-16/2023, kuriame konstatuota, kad Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 13 straipsnis (2019 m. gruodžio 17 d. redakcija) tiek, kiek pagal jį ne visi asmenys, dėl paciento mirties patyrę neturtinę žalą, turi teisę į tokios žalos atlyginimą šio įstatymo nustatyta tvarka, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 30 straipsnio 2 daliai, konstituciniams teisingumo, teisinės valstybės principams. Atsižvelgiant į tai įstatyme numatyta, kad teisę tik į neturtinės žalos atlyginimą turi visi asmenys, kuriuos su pacientu siejo ypač artimas ir glaudus ryšys;

- siekiant suderinti Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatyme numatytą Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisijos (toliau – Komisija) narių ir ekspertų bei kitų sveikatos priežiūros specialistų, teikiančių išvadas Komisijai, (toliau kartu – ekspertai) apmokėjimą su Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 pakeitimo įstatymu (nauja redakcija išdėstytu Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymu) (toliau – Darbo apmokėjimo įstatymas). Įstatyme numatyti Komisijos nariams ir ekspertams mokamo atlygio už atstovavimą ir pasiruošimą atstovauti teismuose bei ekspertams mokamo atlygio už išvados pateikimą koeficientai ir numatyta, kad taikomas Lietuvos Respublikos pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatyme nustatytas pareiginės algos (atlyginimo) bazinis dydis (1 785,4 euro) (toliau – naujas bazinis dydis). Taip pat numatyta, kad Komisijos nariams atlygis už darbą mokamas Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatyme nustatyta tvarka.

Projektų tikslas – suderinti projektais keičiamų teisės aktų nuostatas su įstatymo nuostatomis ir užtikrinti:

- visų asmenų, patyrusių neturtinę žalą dėl paciento mirties, teisę į šios žalos atlyginimą;
- Komisijos narių ir ekspertų teisę gauti teisingą apmokėjimą.

II. Siūlomos priemonės.

Nuostatų projektu siūloma:

1) atsižvelgiant į tai, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 26 straipsnio 5 dalimi, Komisijos narių atlygio mokėjimo tvarka turi būti nustatyta Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisijos nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. vasario 10 d. nutarimu Nr. 152 „Dėl Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisijos nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Komisijos nuostatai), ir siekiant užtikrinti, kad konkretus Komisijos nario atlygio dydis būtų nustatomas ne žemesnės galios teisės aktu, siūloma jį nustatyti (palikti) taip pat Komisijos nuostatuose, o Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. vasario 10 d. nutarimo Nr. 152 „Dėl Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisijos nuostatų patvirtinimo“ preambulę papildyti nuoroda į Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 12 straipsnio 4 dalį;

2) atsisakyti nuostatos, kad su valstybės tarnautojais nesudaromos atlygintinių paslaugų teikimo sutartys, pagal kurias Komisijos nariams apmokama už veiklą Komisijoje. Darbo apmokėjimo įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 7 punkte yra nurodyta, kad šis įstatymas netaikomas komisijų nariams – valstybės tarnautojams, teisėjams, prokurorams, kitiems valstybės pareigūnams, taip pat kitiems komisijų nariams, jeigu komisijų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose nenurodyta, kad jų darbas apmokamas šio įstatymo nustatyta tvarka. Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 26 straipsnio 5 dalyje yra nurodyta, kad Komisijos nariams atlygis už darbą mokamas Darbo apmokėjimo įstatyme nustatyta tvarka. Vadinasi, Komisijos nariams atlygis už darbą komisijoje turi būti mokamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2027 m. balandžio 5 d. nutarimo Nr. 253 „Dėl Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo įgyvendinimo“ ar šiuo nutarimu įgalios institucijos nustatytais dydžiais ir tvarka (išskyrus jeigu Komisijos veiklos funkcijos yra numatytos darbuotojo (ar valstybės tarnautojo) pareigybės aprašyme ir už tai jis jau gauna darbo užmokestį);

3) atsisakyti išvardijimo, kas teikia prašymą dėl turtinės ir (ar) neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimo (toliau – prašymas), kadangi teisę gauti žalos atlyginimą turinys asmenys nurodyti įstatyme.

Aprašo projektu taip pat siūloma atsisakyti išvardijimo, kas teikia prašymus, bei ištaisyti pastebėtus redakcinius netikslumus.

III. Kaštai. Komisijos nariams atlygis mokamas iš Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos administruojamos sąskaitos, kurioje kaupiamos asmens sveikatos priežiūros įstaigų įmokos žalai, atsiradusiai dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginti (toliau – sąskaita).

Įgyvendinant projektus, reikės lėšų vienam Komisijos nariui valstybės tarnautojui, kuris šiuo metu iš sąskaitos apmokėjimo už Komisijos nario veiklą negauna. Tam papildomai iš sąskaitos reikės apie 22 344,281 euro per metus (jei Komisijos narys dalyvautų visuose Komisijos posėdžiuose):

- 3 647,5722 euro už posėdžius ((227 val. x 0,009) x 17851,4 euro);

- 18 696,7088 euro už pasirengimą posėdžiams (476 prašymai x 0,022) x 1785,4).

IV. Projektų įgyvendinimas. Projektams įgyvendinti pasirengimo nereikės.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo 72 straipsniu ir KT nutarimu, Komisija jau nuo 2024 m. sausio 24 d. privalo priimti visų asmenų, kuriuos su pacientu siejo ypač artimas ir glaudus ryšys, prašymus.

V. Rodikliai, pagal kuriuos bus stebimas sprendimo įgyvendinimas. Nenustatomi.

VI. Nauda visuomenei.

Priėmus projektus jais keičiami teisės aktai bus suderinti su įstatymu ir užtikrinta:

- asmenų konstitucinė teisė gauti neturtinės žalos dėl paciento mirties atlyginimą;

- visų tokią žala patyrusių asmenų lygiateisiškumas;

- vienodos ir aiškios sąlygos visiems neturtinę žalą dėl paciento mirties patyrusiems asmenims gauti neturtinės žalos atlyginimą;

- suderinamumas su Darbo apmokėjimo įstatymo nuostatomis.

Projektai skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Projektai teikti derinti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Valstybinei ligonių kasai prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinei akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybai prie Sveikatos apsaugos ministerijos ir Lietuvos pacientų organizacijų atstovų tarybai.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Lietuvos Respublikos finansų ministerija pastabų neturėjo. Į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pastabas atsižvelgta. Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos pastabos suderintos darbo tvarka. Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos ir Lietuvos pacientų organizacijų atstovų taryba išvadų nepateikė.

Atsižvelgiant į 2024 m. rugsėjo 3 d. tarpinstitucinio pasitarimo sprendimus ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabą, atsisakyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Respublikos Vyriausybės 2017 m. balandžio 5 d. nutarimo Nr. 253 „Dėl Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo įgyvendinimo“ projekto, o konkretų Komisijos narių atlygio dydį siūloma nustatyti Komisijos nuostatuose (tuo pačiu lygmeniu (teisės aktu) kaip Komisijos atlygio mokėjimo tvarka).

Taip pat atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabą Nuostatų projektas papildytas dar vieno Nuostatų punkto keitimu (pakeičiant neteisingą jo numerį), o atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės pastebėjimą, teikime įrašytas lėšų poreikis projektams įgyvendinti. Patikslinti projektai darbo tvarka suderinti su Vyriausybės kanceliarijos Teisės ir Socialinės politikos grupėmis ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Projektus parengė Sveikatos apsaugos ministerijos Teisės skyriaus (vedėjas Donatas Keršis, tel. +370 5 205 5290, el. paštas donatas.kersis@sam.lt) vyresnioji patarėja Aušrinė Storpirstienė (tel. 219 3319, el. paštas ausrine.storpirstiene@sam.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nuostatų projektas, 1 lapas.
2. Nuostatų projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
3. Aprašo projektas, 2 lapai.
4. Aprašo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.

Sveikatos apsaugos ministras

Aurimas Pečkauskas

Aušrinė Storpirstienė, tel. 219 3319, el. paštas ausrine.storpirstiene@sam.lt